

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Az egyes számok kaphatók Joerges Á. Szv. és Fia könyvkereskedésében, továbbá a Deák Ferencz-utczában Stark Miksa dohánytözsédjében, az Ezüst-utczában Tuschl Gusztáv ezukrázatában, a Fő-téren Ochtingend Ignác dohánytözsédjében, a Szent-háromság-teren Outfreund Samu dohánytözsédjében.
Ugyanezen elárúsító helyeken lapunk részére híradéseket is felvesszünk szabott árszabásunk szerint.

Kiadók:

Főszerkesztő: VÖRCS FERENCZ

Felelés szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény, valamint az anyagi rész is a kiadóhivatalra ezimzendő.

Hivatalos hírdetések díja:

100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett 100 szónál 1 frittal több.

Magánhírdetések hírdetési díja:

Egy 3-szós hasábozott garmondor vagy ennek termértékéért 5 kr.; másodszori hírdetésnél 10 %, harmadszori hírdetésnél 20 %, többszöri hírdetésnél 30 % árkedezmény.

Nyitlert soronként 15 kr. — Bélyegdíj minden hírdetés után 30 kr.

Hírdetések a kiadóhivatalhoz ezimzendők. Hírdetés és nyitlertéri díjak előre fizetendők. — Kéziratok nem adatnak vissza. —

Megjelenik minden hétfőn este.

Vízvezetékeink.

Vízvezetékügyünk hála az ének megbomlott s ma már vízvezetékeinkről kell szólnunk! Szakértők és nem szakértők évek hossza során át annyi tüzzel tárgyalták a vízkérdést, hogy nem csoda, ha a két hatalmas elemet legyőzte a harmadik hatalmasság, mely könnyen felülkerekedett a pénzhíány.

Meggyőződésünk, hogy a pénzhíányon segíteni lehet, ha a vízvezetékeket nem tisztán a város hivatalos költségén építetjük s ha a vízvezeték létesítését arra a fedezeti alapra fektetjük, melyen eddig még minden városban létesült.

Községi pótlék alakjában elosztani a terheket — újból hangsúlyozzuk — a legnagyobb igazságtalanság lenne, mert első sorban éppen azt a legszegényebb néposztályt sújtaná, mely városunk legfelső részén és oldalain lakik, mely előre láthatólag a vízvezetéknek legkevesebb hasznát veszi.

A költségeknek elosztása községi pótlék kivételével érthető és igazságosabb lenne akkor, ha a vízvezeték — ivó és használati — kivétel nélkül minden egyes házba kényszerítőleg bevezettetnénk; kétségkívül ez a berendezés szolgáltná leginkább a közegészségügy követelményeit, de a főbökkenő, hogy erre nincs — vizünk. — azt a lehetőséget tehát mint lehetőséget is végleg elejtenünk kell és megmaradnak a mellett, hogy az ivóvizet közkutakból fogjuk nyerni, a használati vizet pedig vagy bevezetettük az egyes házakba — vagy szintén csak a közkutakból fogjuk meríteni — más választásunk nincs!

Magunk részéről éppen a város financialis viszonyait tartva szem előtt, a pénzügyi kérdést előlányégesnek tartjuk, mint annak elvi eldöntését, hogy létesítsünk-e vízvezetékét vagy sem? mert e két kérdés a legszorosabb kapcsolatban áll egymással s a pénzhíányt csaknem oly fontos tényező kérdésként, mint a vízhiány.

A vízhiányt apaszthatjuk a már sokszor ajánlott módokkal — több kisebb forrás vizének összegyűjtésével — idővel tehát, ha látni fogjuk, hogy a bevont források vize nem elegendő — a szükséglet szerint becsatoljuk lassanként a többi forrásokat is — feltesszük, hogy ilyenek vannak — azt állítjuk a szakértők.

A pénzhíányt apaszthatjuk eddig még nem gondoskodtunk, mert bele éltük magunkat abba a felfogásba, hogy minden új dolgot csak olyan költséggel tudunk létrehozni, melynek törlesztésére és a kamatok fizetésére szükséges összegét az évi költségvetésbe vesszük fel — vagyis más szóval községi pótlékokat vetünk ki — ezzel pedig azt érzük el, hogy a város adózó közönségét tulságosan megterheljük, de nem a lakossággot és különösen nem azt a lakosságot, mely, hogy a vízvezetéknel maradunk, a vízvezetéknek legtöbb hasznát veszi.

Nézzük csak, hogy az a paradoxon megvan-e? Lakosságunk tekintélyes része hivatalnokok, kik a községi terhekben nem osztoznak, de egyuttal az állásaikkal jár

igények kényszerítik arra, hogy állandóan a felszínen legyenek — lakásaik megválasztásánál is köve vannak a decorum által.

Ha tehát a vízvezeték költsége tisztán csak községi pótlékkal lesz megosztva — akkor az a tekintélyes számú hivatalnoksereg ki van zárva a teherviselésből ezen a téren is és még közvetve sem vonatik be eléggé abba.

Van-e erre igazságos és alkalmas mód?

Van.

Állapítsuk meg a létesítendő vízvezeték költségeit, állapítsuk meg az évi fentartási költségeket s ha ezeket mind tudjuk és ösmérjük — vessünk ki külön vízvezeteki adót, mint mindenütt a világon van — de nem az egyenes állami adót fizető polgárokra, hiszen akkor újból csak aránytalan községi pótlék lenne belőle, hanem a háztulajdonosokra.

A vízvezeteki adó kivételénél nem követeljük városunkban tisztán csak a progressív módot, hogy t. i. kinek több lakosztályból áll háza van — a lakosztályok száma arányában többszörösen fizet, mert ezen mód mellett jogos követelmény lenne hogy a vízvezeték minden házba be is vezetessék, hanem minden házra még ezen kívül meg kell szabnunk az érdekelttségi fokot, hogy t. i. milyen távol van a legközelebbi közúttól és ezen érdekelttség figyelembe vételével és igazságos mérlegeléssel megszabni az évi díjat.

Az ily természetű vízvezeteki adó kivétele nem abszurdum — így van Kolozvárt is és tisztán csak az lenne igazságos nálunk is, mert az a hegyoldalokon lakó szegény bányamunkás is bizonyos kisebb tekintetben érdekelve lesz — hozzájárál az évi költségekhez, de egyuttal a belvárosban a vízvezeték mentén levő nagyobb házak urai az érdekelttség és teherviselési képesség igazságos mérlegelése mellett nagyobb mértékben lesznek megróva, minden egyes ház után külön-külön megkapja tehát maga a háziúr is a tiszta alapot, mely után az illető házban lévő lakások évi bérét emelheti — ennek igazságos voltát ellenőrizheti lakója is s ilyen formán közvetve, de biztosan és igazságosan a lakosságnak tekintélyes hivatalnokrése is elvállalta a költségeknek igazságos részét és ha — a mi biztos eredmény — a lakások évi bérei emelkednek — kényszerítő okok felsorolása mellett városunk magasabb lakbérosztályzatba kell, hogy soroltsák, tehát e költségek egy részét áthárítottuk az államra is.

Ha mégis azt látjuk, hogy a fentartási és létesítési költségeknek egy évre eső része ily módon kiveteve talán mégis nagy áldozat, akkor, de csak is akkor szabad a fennmaradó esékelyebb részt községi pótlékkal fedezni!

Es ha átlagszámításal egy lakrész után évenként két forintot veszünk — valjon melyik háziúr és melyik lako fogná azt sokalni?

Az aki ma három szobás bir (a konyhán kívül) fizetne évenként 8 fritt, nem szivesen áldozza ezt bárki is, ha a használati vizet a konyhában csapom kapja?

A vízvezetékügyi bizottság ülése.

Márczius hó esőjén a vízvezetékügyi bizottság ülést tartott s megállapodásaival egy fontos lépéssel vitte előbbre az elégt kérdést.

A bizottsági tagok szép számban (15) jelentek meg s csakugyan alapos három óra hosszat tartó vitában és eszmériben vettek részt.

Csányi József elnök alaposan és részletesen ösmertette a vízvezetékügy kérdésének fejlődését — közönségünk ösméri annak minden phasását s így ezekre nem terjeszkedünk ki, de fel kell említenünk még is, hogy az új bányász akadémiáj palotához még az év tavaszán berendezetlni rendelt vízvezeték terveit a tanács felkérésére Cséti Ottó és Sobó Jenő akad. tanárok kidolgozták és Csányi Ottó v. számvéző időközben a vízvezeték létesítésének költségeit tanulmányozván, egy új és az eddigiektől eltérő javaslatot terjesztett a tanács elé, melyben a keltos vízvezetékét elejteni kéri s a helyett e g vízvezetékét létesíteni oly berendezéssel, hogy abban mindaddig míg a vízhiány be nem áll csak az ivóvízül alkalmas János-forrás vize folya és csak szükség esetén kapcsolattunk be alkalmas berendezés segítségével fokozatosan a Satteltároló, az alsó-tó majd a középső és végre a felső-tó vize, az összes költség beleszámítva a rossz vizek szűrését is 35,000 fritt lenne ki.

Dr. Staller Gyula, többszöri felszólalásában hangsúlyozza, hogy bár Csányi tervét genálianak tartja — ő a fennforogó viszonyok közt csak a keltos vízvezeték mellett foglalhat állást, mert ivó vizünk elegendő nincs, de használati vizünk annyi van, hogy különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a mostani állandó folyás mellett a viznek csak 15 % -át használjuk el — a mint ezt Schwartz dr. kimutatta — a többi 85 % a csatornába folyik el és hogy a beteresztett számadatok szerint úgy szólván csak 4000 ember vis-zükségletének kielégítéséről van szó, mert a lakosság többi része forrás és kutvizekből fedezni-szükségletét — nem lehet kétsége az iránt, hogy a használati vízben hiányt nem fogunk szenvedni akkor, ha a most elflyó 85 %-ot összegyűjtjük és nem engedjük elfolyani.

Sobó Jenő kifejti, hogy az akadémiához vezetendő vízvezeték kidolgozásakor rendelkezésre állott ugyan a Csányi terveze, de azt alapul több okból nem vehették, a főok annak kivihetlenségében rejlik. Ugyanis a János-forrás vize sohasem lenne elegendő, állandóan be kellene csatolni a többi vizeket, ez pedig ivásra nem alkalmasak, mert kenyegetteket tartalmaznak, melyeköl szűréssel nem és csak költséges chemiai uton volna megcsabáthatók. A tervezést és jelentést csak az akad. vízvezetékterjesztették ki tehát, mert csak erre szölt megbízásuk. Ez a vezeték 50 mm. belső átmérőre van terveze — kiindul az alsó városi tó alatti rétről 630 m. magasságban s halad a vöröskuti út — ördögárok s új uton keresztül a keresztig, innen folytatja útját a Liszt-fele kertek mögött az új bányász akadémiáig. A költségvetés 3254 fritt 88 kr. kiadást tántel fel. A közkutakra nem terjeszkedtek ki, mert azt akár 4—5 számban is tetszés szerint elhelyezhetik, miután a vizszolgáltatás bő s az akadémiá vizszükségletét több közkút beillesztése sem fogja korlátozni. A helyek kijelölésére helyszíni szemlét kellene tartani.

Dr. Tóth Imre előre hoztatja, hogy a vízvezeték mostani tervezésének kormányhatósági jóváhagyásában nem bizik, nem pedig azért, mert a ministerium csak akkor engedélyezheti a költségeket, ha a szükséges vízmennyiséget biztosítottnak látja, nekünk pedig vizünk nincs és azt grüjtenünk kellene azon módon, mint leszik Gibraltarban és Máltában hol szintén oly vízhiányban szenvednek mint nálunk. Össze kell gyűjtötenünk a csapadékokat s az összes felhasználható forrásokat egy nagy kb. 8000 ártalraltom basinban —

az ily megoldás talán 120000 ft költséget igényelne ugyan, de a bajon gyökeresen segítenék. Nem szeretnénk elveszíteni a György-aknai forrásokat sem, melyeket cselzsernek lehetne a városba behozni 9 méter esséssel, felolvasásában és broszrjében szolgált a szűkösség számadatokkal is az egyes források vízösségét illetőleg. Ha azonban a törvényhatóság megmarad a helyesnek tartott Walsér-féle tervek mellett — javasolja ő is, mint Sobó és Stuller felhozták, hogy a Sobó hegyen levő és a meleg patak forrásoknál jó ivóvíz is a János forrásához vezetessék — ezzel lényegesen szaporítjuk az ivóvizet. Az akadémiába vezetendő vízvezetékét okvetlenül ki kell terjesztieni az Urban-féle telekig, melyet a város közlekedőkre megvesz s így a vízvezeték onnan el nem maradhat.

Heinecz Hugó a mellett érvel, hogy a minisztérium nem hagyhatta jóvá a költségesebb Walsér-féle terveket mert a vízmennyiség nem állott arányban a költségekkel, mielőtt azonban képesek leszünk a meglévő vízvezeték kisebb költséggel vezetelni és indokolni tudjuk, hogy nem 16000, de csak 4000 lakos vízzükségletének ellátásáról van szó, a minisztérium a jóváhagyást meg nem tagadhatja.

Setancsaj Miklós is osztja Dr. Tóthnak aggályait a miniszter csak akkor hagyhatja jóvá a terveket, ha a szükséges vízmennyiséget biztosítottak látja és csak akkor nyervehetjük ki az engedélyt a tervekvel belt berendezésekre, ha képesek leszünk elhítni a minisztériummal, hogy ezek a parciális létesítmények részét képezik annak a nagy egésznek, melyet tervezünk, de melyet egyszerre létesíteni pénz hiányából nem vagyunk képesek. Különben is szétválasztani az ivó és használati víz levezetését nem célszerű, egyszerre kisebb költséggel lenne az egész mű létesíthető. A miniszter kifogásaiban van egy igen lényeges pont, mely rámutat arra a gyakorlati nehézségre, mely abból származik, hogy az ivó és használati víz köztük egymás mellett van s így bajosan lenne ellenőrizhető, hogy minő czélra melyik vizet használják. Ez az észrevétel ez oldalról is többször volt hangsúlyozva és csakugyan igen fontos gyakorlati nehézséget támaszt, melyet elenyészeltetni vel az által, hogy a használati vizet vezetessük be a házakhoz és csak az ivóvizet nyervejük a közutakból, mert ez esetben a használati vizet kéznél a házban kapva elejét vesszük annak, hogy bárki is használati víz helyett is ivó vizet hozasson távolabbról.

Pauer János részletesen fejti ki, hogy a mai vízvezeték rossz, a csöveket ki kell cserélni s így egy földmunka költséggel a kettős vízvezeték is le kellene rakni — ha a minisztériumnak azt jelentjük be, hogy csak a régi vízvezeték javítjuk — ezt pedig el nem kerülhetjük: a jóváhagyás el nem maradhat s módunkban áll a szükség szerint új közutakat nyitni és hydrantsokat beilleszteni, ezekre tűzrendészeti szempontból föltétlen szükségünk van s ha a vízvezeték jól működött volna az óvári levtár is nagyrészt megmenethető lett volna. Rámutat a sok visszaélésre, hogy a mostani vízvezeték használati állandóan csurgatják a vizet, holott el van rendelve, hogy csapok alkalmaztassanak. Hét közutban és tizenegy magán kutban folyik állandóan és szabadon viz, a vesztégek óriási. Maga részéről még külön vélemény bejelentésével is fogja követelni, hogy a mostani rossz használati vízvezeték kijavították és sehol se maradjon nyitott. Az akadémiái vízvezeték felső részét is ajánlja előrelátólag úgy készíttetni vastagabb csövekkel, hogy a felhasználható rész minájárt a nagy vezeték czelljaira is szolgálhasson.

Dr. Tóth Laure helyesli, hogy a használati víz az egyes házakba bevezetessék, de nem mondaná ki azt kötelezőnek.

Händel Vilmos az előre haladás fókáit abban látja, hogy mindig nagy tervekkel foglalkozunk, melyek megbirkozni nem tudunk, számoljunk azzal a minik van és vezessük le a házilag a János-forrás vizet.

Ezen felszólalásokban röviden kivonatot eszmecsere után abban állapodott meg a bizottság, hogy javaslatot tesz a közgyűlésnek miszerint

1. a Cséti és Sobó által tervezett vízvezeték az akadémiáig és tovább az Urban-féle telekig meg ez év tavaszán kiépíttessék, s miután ily rövid idő alatt a kormányhatóság jóváhagyja ki nem nyerveit a felelősséget a tvhat, bizottság elvállalja, egyttal utasítassék a város tanácsa, hogy ezen vízvezetékhez közutakat létesítse alkalmas helyeket jelöljön ki.

2. a János-forrás vizet (bevezetve a Sobó-forrás is) felfogassák, alatta nagyobb víztartó létesíttessék és mint ivó viz levezetessék,

3. A használati víz levezetésének kérdése egyelőre azon az alapon oldassék meg, hogy a régi vízvezeték alaposan kijavították és helyreállították, szem előtt tartva a fölmerült követelményeket és szükségleteket.

Ezen határozatok kimondása után felszólalt még Setancsaj Miklós s rámutatott a költségek szétosztása tekintetében szem előtt tartandó elvekre (felszólalásának

lányával a részletekkel vézezzükünkben foglalkozunk) s miután a felszólalás előtt a biz. tagok nagy része már elavozott volt az ment határozatba, hogy a tanács utasítassék a költségvetések és tervek kidolgozásával egyidejűleg foglalkozni az ajánlott módokkal is és indítsa meg a szükséges előmunkákat arra, hogy a szabályrendelet kidolgoztassék.

A hodrusbányai iskolaügy.

Végre valahára hát dűlőre jut e fontos kérdés és dűlőre az igazságos érdekek logmáltányosabb mérlegelése mellett.

A közgyűlés legutolsó határozata előtt állunk ez ügyben s hogy mindenki objektíve és tisztán láthassa meg a subjektív szempontokat is részletesen preferálunk a népvelésügyi szakbizottságnak mult heten tartott üléséről.

A népvelésügyi szakbizottság javaslata méltányos és igazságos, törvényszerű és humanus s magunk részéről nem szeretnők, ha a holnapi közgyűlésen az ellen egy hang is felszólalna.

Ki van elégtve vele minden érdek és a mi fő véglegesen van segítve az eddig mostoha elbánásban részesült iskola ügyön.

Tudósításunkat alábbiakban adjuk:

Szittnyai József elnök megnyitván az ülést, mindenek előtt szükségességnek tartja, hogy a bizottság a Hodrusbányán létesítendő elemi iskola ügyének fejleményéről kellő tájékozást szerezzen, mihez képest előadja, hogy Szabó Géza volt honfegyűei kir tanfelügyelő a közgy. bizottságnak 1894. évi június hó 24-én azt jelentette, hogy egy a felső mint az alsó hodrusbányai iskola túllómótt s ezért meg nem felel; e jelentés alapján a v. tanács felhívta a hodrusbányai iskolaszéket az iránt, hogy a létesítendő 3-ik iskola szervezőteré névze előterjesztést legyen, valamint felhívta a városi számvevőosztályt is annak bejelentésére, hogy mily járandóság s illetmény állapotában meg a 3-ik tanító részére. A számvevőosztály előterjesztésében 494 ft 83 $\frac{1}{2}$ kbrban állapította meg az évi szükségletet.

A hodrusbányai iskolaszék pedig az 1894. évi július 19-én tartott üléséről szóló jegyzőkönyvben azon javaslatot terjesztette elő, hogy a három iskola osztott népiskolára alakítottassék át, az utjonnan létesítendő 3-ik iskola helyéül pedig Brenner-tárol környékét mint Hodrusbánya központját jelölje meg végül az iskolaszék a 3-ik iskola szervezésére névze javasolta, hogy abban a népiskola felsőbb osztályai a III., IV., V., és VI., osztály növendékeit nyerveken oktassák, ellenben a már meglévő felső iskolában csak az I., II., osztálynak az alsóba pedig az I., II., és III., osztálynak tanulói járjanak. A tanács az iskolaszék ajánlatát magáévá tette s ennek megfelelő javaslatot terjesztett elő a közgyűléshez, sőt a költséget az 1895. évi költségvetési irányzatba is felvettette. A törvh. bizottság az 1894. évi aug. 13-án tartott közgyűlésében a tanács javaslatát tárgyalásba vette, s azt egész terjedelmében elfogadta. Ezen határozat szerint egy felekezeti iskola létesítése vételet terbe, a telek megszerzése iránt pedig a tanács Brenner tárolával azonnal alkudozasokba bocsájtkozott; e tárgyalások azonban megszakadtak, mert közbejövén a bányák eladása, a bányakincstár mint vevő nem helyezte kiltátsba, hogy a teleket átengedi. Az 1895. évi május hó 28-án tartott közgyűlés azt jelentette ki, hogy az 1894. évi augusztus hó 13-án hozott határozatot fenntartja, de az új iskolát az 1893. évi XXVI. t.-cz. rendelkezéséhez képesti létesíti. Az 1896. évben a m. k. bányagazgatóság arról értesítette a tanácsot, hogy a nagymélt. m. k. pénzügyminisztérium u. a. évi szept. hó 20-án kelt 69956 sz. rendeletével megengedte, hogy a bányakincstár birtokába átmenet brenner-tárol telek az iskola építésére felhasználassék oly kikötés mellett azonban, hogy a létesítendő 3-ik iskola községi legyen. Ebből kifolyólag a tanács meghagyta a mérnöknek, hogy az iskola építésére vonatkozó tervet s költségelőirányzatot az 1896. évi október végéig terjessze be. E meghagyásnak a mérnök megfelelt, s a tervet beterjesztette, mely számvevőosztály megvizsgálás után szakszerű elbírálás végett Sobó Jenő m. k. bányatanácsos akad. tanárnak adottott ki, s azért némi késedelemmel, mert a nagym. v. k. közoktatásügyi minisztérium a város közönségét újabb tárgyalások felvételére utasította. Sobó Jenő bányatanácsos a terveket beterjesztette, azonban ezt megelőzőleg azon körülmény jött közbe, hogy a honfegyűei kir tanfelügyelő jelentése a hodrusbányai iskolaügy rendezését egészen új mederbe terelte, mert a tanfelügyelő a javítás egy másik módját ajánlotta, hogy t. i. ne egy, hanem két iskola létesíttessék 2 tanítóval. Ide járul, hogy a v. közönség a F. M. K. Egyesület által Hodrusbányán fenntartott kisedővő számtára új épületnek emelését vállalta magára, miért is a hodrusbányai iskolaügy újabb tárgyalást igényelven az oltani iskolaszék újabb véleményadást iránt megkeresettelt

s egyttal a v. tanács a tvhat. biz. közgyűlés eredeti álláspontját tartván szem előtt, felkérte Sobó Jenő bányatanácsost, hogy lehetőleg oly tervet készítsen, hogy egy a harmadik iskola, mint a kisedővő egy fedél alá jusszon. E kérsének Sobó Jenő bányatanácsos meg is felelt s a tervet véleményes jelentése mellett beterjesztette. Evvel egyidejűleg a hodrusbányai iskolaszék is egy egészen új tervet készített, melyben alapul vette a tanfelügyelőnek a hodrusbányai iskolahelyiség átalakítására vonatkozó eszméjét, de jelentésében azon kívánságának ad kifejezést, hogy a létesítendő iskola tisztán csak felekezeti jellegű legyen.

Ekképen az elnök előadva a hodrusbányai új iskola-helyiség létesítésének fejleményét, a népvelési bizottság figyelmét felhívja arra, határozzon a felett, 1. hogy a Hodrusbányán létesítendő új iskola felekezeti vagy községi jellegű legyen-e? 2. hogy egy vagy két iskola létesíttessék-e? 3. ezekből folyólag vagy az iskolaszék vagy Sobó Jenő bányatanácsos terve fogadtassék-e? 4. az egyik iskola-épület a kisedővőval összekötve s egy helyen-e s hol építtessék, 5. ha az iskola s a kisedővőnek két különböző helyen való építése mondatnék ki, határozza el a bizottság, hogy az iskola a brenner-tárol telken, a kisedővő a kincstár felhagyott zúzójának telkén építtessék-e?

Ezúttal felolvasatott a honfegyűei tanfelügyelőnek jelentése, a hodrusbányai iskolaszéknek erre beterjesztett jelentése s végül Sobó Jenő bányatanácsosnak javaslata.

A népvelésügyi szakbizottság ezen módon a hodrusbányai iskolaügy állásáról teljes tájékozást nyerve, annak beható tárgyalásába bocsájtkozott, mindeközött Paulovits József, hodrusbányai plébános szólalt fel, melegen ajánlván a hodrusbányai iskolaszék előterjesztésének elfogadását, s ezt avval okolva meg, hogy Hodrusbányán egy községi iskolának felállítására ezélhoz nem vezetne, mert a jobbára kath. nép gyermekeit ekkor is a már fennálló kat. felekezeti iskolába küldenie, s így a túllómóttsg bajai elvárhatva nem volna; az iskolák elhelyezésére névze is az iskolaszék előterjesztését ajánlotta a népvelésügyi bizottság figyelmébe, mert az az oltani helyi viszonyoknak leginkább felel meg. Azúttan He in Ferenc t. b. tag ismertette az iskolaszék által beterjesztelt iskolaépítési terveket, majd Händel Vilmos t. b. tag szólalt fel, örömet fejezve ki a felett, hogy a hodrusbányaiak oly meleg érdeklődéssel viselteknek iskolájuk iránt, s kijelentette, hogy nem tartaná célszerűnek a kedélyeket felzavarni, miért is semmi elvenetés nincs az ellen, hogy a hodrusbányai iskolaszék ajánlata elfogadtassék. Osztotta véleményét Heinecz Hugó t. ügyész is, szép szavakkal kiemelve azon kiváló feladatot, mely a felekezeteknek a népvelés terén osztályrészül jutott, melynek teljesítésében egy Hodrusbányának túl súlyban levő kat. lakosság gátolni nem akarja, s azért mint egyedül célraezelőt s megnyugtatót elfogadja a hodrusbányai iskolaszék előterjesztését s azt a népvelésügyi bizottság is pártfogásába ajánlja. Szittnyai József, polgármester, mint a bizottság elnöke, teljeselmérettel fejezve ki a bizottságnak pártállan, s a népvelésügyi ügyét támogató eljárása felett, hivatkozva azon határozatra, mely Selmeicz-Belabánya tanácsa a belabányai iskolára vonatkozólag már egy század előtt hozott, melyben kimondotta, hogy a város az oltani r. k. és evang. iskolát egyaránt védelmébe veszi s fenntartja, e lelkesítő példának hatása alatt azon ajánlatot terjesztette elő a bizottságnak, hogy fogadtassék el a hodrusbányai r. k. iskolaszéknek javaslata, de mert az oltani evang. lakosság a katolikusnak mintegy $\frac{1}{3}$ részét képezi, az új iskolahelyiségek felépítésébe befektetett tőke 5%-os kamatának $\frac{1}{3}$ része, valamint a 2 tanító állásból származó költségnek $\frac{1}{3}$ része állandó évi segélyképen a hodrusbányai ág. ov. iskola helyreállítására és fenntartására fordítottassék. Setancsaj Miklós főjegyző a legnagyobb örömmel fogadja a polgármester indítványát s ebben az eljárásban találja a legigazságosabb arányt, melyet az 1868. XXXVIII. és LIII. t.-cz. előír. Általánosításuk ezt elvet az egész törvényhatóságra, a felekezetek és iskolák a lélekszám aránya szerint részüljenek a városi segélyben a mint ezt akarjuk tenni a hodrusbányai iskolával s nem leszünk kénytelenek úgy mint most az egyházi adó behajtását a városra hártani, midőn a segély megosztás alapját az egyes felekezetek által fizetett adó összeg képezi.

Ezek után a bizottság határozata a következő:

Fonfolyó véve, hogy a hodrusbányai iskolaügy csak egy oldható meg kellő sikerrel, ha az oltani lakosságnak jogos és méltányos kívánságai kielégítést nyerveken, tekintve, hogy Hodrusbányán a kath. lakosság az ev. lakosság számban hatszorosan mulja felül — a törv. hat. bizottság által az 1895. évben hozott határozattól eltérően a népvelési szakbizottság ajánlatára hozza, hogy a hodrusbányai r. k. iskolaszék kérvényének hely adassék s a tanfelügyelő jelenésben is hangoztatott okoknál fogva két iskola léte-

sítessék kath. felekezeti jelleggel s ehhez állandó illetménnyel két tanítói állás szerveztessék. Az iskola épület helyére névbe pedig ajánlja a szakbizottság, hogy a „Leuthaus” nevű épületben levő nagy iskolateremből 2 terem alakíttassék, s ugyan ott a tanító részére lakóhely rendeztessék be, továbbá, hogy az alsó iskolai épület lakóosztálya tancsteremmel alakíttassék át, ugyanott két tanító részére megfelelő lakás létesíttessék. Továbbá a népnevelésügyi szakbizottság figyelembe véve a hodrusb. evang. iskolának mostoha anyagi viszonyok között levő állapotát is, s mert a törv. bizottságnak czélja a nevelés áldásában s az e végből adott segélyben a városnak minden egyes lakosát egyaránt, s így a különböző felekezeteket egyenlő mértékben részesíteni, ajánlatba hozza, hogy a hodrusbányai új iskola helyiségek építkezéséből eredő költségeket a mortizációs alapiszámokhoz egyenlő arányban állandó illetményben illetőleg segélyben részesíttessék. Javaslója továbbá a népnevelésügyi szakbizottság, hogy ezen iskola átalakítási és fenntartási költségekre 1200 ft fedezet engedélyeztessék, hogy eren építkezésekre külön tervek és költségelőrányszak készíttessenek, ezeknek végleges megállapításával az építési szakbizottság bízzassék meg, melynek megjelése után az összes iratok helybenhagyás végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztessenek.

Hivatalos rész.

Selmece-Bélabánya sz. kir. város főispánjától.

1898. sz. Pályázati hirdetmény.

Selmece-Bélabánya sz. kir. város törvényhatóságában a tisztí főorvosi állás elhatalozás folyán megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állásra a következő illetmények vannak rendszeresítve:

A városi házi pénztárból évi 600 ft fizetés, 250 ft lakbér átalány, 60 km² kemény lázifa házhoz szállítva.

A városi kórházi pénztárból évi 400 ft fizetés, 160 ft lakbér átalány.

Kiküldetések esetén a város területen 4 ft, a város területén kívül 5 ft, napidíj egész napra és fuvar. Nyugdíjkapesség.

Felhivatnak mindazok, kik az állást elnyerni óhajátik, hogy szabályszerűen az 1893. évi I. t.-cz. 9-ik §-ában előírt minősítésüket, valamint a tisztí orvosi vizsgálati letételt igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi márczius hó végéig annál is inkább terjesszék be, mert a később beérkezett kérvényeket nem veszem tekintetbe.

Ipoly-Nyék, 1898. évi február hó 15-én.

Horváth Béla,

főispán.

820 sz. Hirdetmény,

v. sz. 1898.

mely szerint közhírré tétetik, hogy a folyó évi I. és II. osztályú kereseti adó kivétési lajstromok a levai m. kir. pénzügyigazgatóságnak érvényesítési záradékával ellátva a városi hivatalnál f. é. február hó 28-tól f. é. márczius hó 8-ig terjedő 8 napi közzemlére kitétetnek azon figyelemzettel, hogy az adókötelesek neműi felszámolásait, s pedig:

a) azon adózók, kik a fentírtott kivétési lajstromban tárgyalt adómentemmel már a múlt évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját.

b) azon adózók, kik a kivétési lajstromban megállapított adóval a kivétel évében elsősorban rovatk meg, adóterületeiknek az adókönyvesekbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt közvetlenül a levai m. kir. pénzügyigazgatósághoz annál is inkább nyújtsák be, mert ezen határidőn túl oda beérkezett felszámolásait az 1883. évi XLIV. t.-cz. §-a értelmében mint figyelembe nem vehetőket egyszerűen visszautasíttatnak.

Selmece-Bányán, 1898. február 27-én.

Városi adóhivatal.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hírek. Horváth Béla szeretett főispánunk ma városunkba érkezik s holnap elkölnölni fog a közgyűlésen és közig. biz. ülésen. — Horváth Lajos anyakönyvi felügyelő két napot városunkban töltött, megvizsgálta az I. any. kerületi hivatalt és a v. levéltárban őrzött anyakönyvi másodpéldányokat s ezen kívül mint miniszteri biztos a polgármesteri hivatalnak anyakönyvi ügyek ellátását illető ügyméret. Mindent a legnagyobb rendben talál. — Dr. Kapp J. a közig. t. orvosi vizsgát szombaton sikerrel letette s tegnap délután városunkba tért vissza. — Bretschneider Zsigmond a lefolyt héten városunkban időzve — a v. polgármesternél látogatást tett, mely alkalommal természetesen a czípgyár állandóságának kérdése képezte

a tárgyalások tárgyát. Az eredményről lapunk más helyén szólnak.

— **A főispán fogadó napja.** Horváth Béla főispán kedden d. u. 5 órakor a közig. biz. ülés után főispáni lakásában rendes fogadónapját megtartja.

— **Orosz bányamérnök Selmece-Bányán.** Eduard Freymann bányamérnök orosz szibériai bányamérnök (Tomskból 4000 km. távolsgig Szt. Pétervártól) csütörtökön este városunkba érkezett. Czélja az itteni bányák és kohóüzemek tanulmányozni. Ma Hodrusbányán végzi tanulmányait.

— **A mi gyáraink.** Farbakó István orsz. gyűl. képviselőnk polgármesterünkhöz magán levelet intézett, melyben fontos dolgokról az felvilágosítást eljárásai eredményéről. A levelet polgármesterünk felhatalmazása alapján szöszierint közöljük: Kedves Józsi Barátom! Nem lévén rá kilitás, hogy a t. h. közgyűlés előtt hazamehessek, így minden értesítelek arról, amit a czípgyár és köztörvénygyár ügyében a keresk. miniszterium illetékes osztályvezetőjénél: Zay miniszter. tanácsos úrnál tegnap megtudtam sikerült. Ű ugyanis biztositott róla, hogy Bretschneider jegyzőkönyvileg köteleztetett, úgy amint annak idején előtett is kilitásba helyezte, a czípgyár megújítását oly módon, hogy amint a pénzügyminiszteriumtól a szóház telkét megkapja: azonnal hozzálat az építéshez és ezt lehetőleg még a folyó évben be is fejezi. A keresk. miniszterium ezt a jegyzőkönyvet illető a pénzügyminiszteriumhoz (4—5 nap előtt) azon ajánlattal, hogy a pénzügyminiszterium engedje át Bretschneidernek lehetőleg jutányos áron (4—5000 ftért) a telket, de csak a megjelölt czélra, Bretschneider már a tervek is előterjesztette s betekintés végett ezek is átmentek a pénzügyminiszteriumhoz; tegnap Gränzenstein államtitkár urat is megkértem az ügy melőbbi elintézésére. A köztörvénygyár ügyében is történtek lépések, s köteleztetett a vállalat arra, hogy Selmece-Bányán állandó helyiségekről illetőleg épületről gondoskodjék, mire a vállalat késznek is nyilatkozott ha a város a telek szerzésnél segítségére leendő; amit én természetesen találtam. Mondotta továbbá a min. tanácsos, hogy Selmeceben a költőgyár existenciája kérdés tárgya sem lehet s fenmaradása biztosítottnak tekintendő. Masként áll azonban a kérdés a hodrusbányai költőiskolára nézve, mert az iparfelügyelő megerősítette a gyáros paraszát a munkás hiány tekintetében. Emélt fogva tehát lehetséges hogy a kormány beleegyezik a hodrusbányai költőiskola megszüntetésébe, de ekkor is csak úgy, ha a vállalat kötelezi magát arra, hogy a már kiképzett hodrusi munkások továbbra is ellátatnak munkával s eselleg a selmecei gyár kötelekebe vételnek fel. Én ekkor azzal az ajánlattal léptem elő, hogy kárpótlásul a kormány hodruson a költőiskola helyébe ismét a csipkeverő iskolát restituidná, mint a mely foglalkozás azon a vidéken ősz időköt fogva otthonos volt. Zay az eszmét szívesen felkarolta s csak azt kívánta, hogy a város adókat gyűjtsön arra nézve, hogy hányan járhatnának eselleg a csipkeverő iskolába, továbbá, hogy nevezne meg valakit, aki helyben az iskola működését állandóan ellenőrizhetné és hogy kire lehetne az eladás közvetítését bízni? Emellette még azt is, hogy adandó alkalommal a törvényhatóságnak kellene ez ügyben is kellően megokolt felterjesztéssel járulni a keresk. és pénzügyminiszteriumhoz. Ami végre a czípgyárral kötött szerződést illeti: ez a város felterjesztésének elintézése alkalommal és ha az úgy a pénzügyminiszterium részéről is elintézését nyert, fog a várossal másolatban közölni, s ezíránt az utasítás is ki van adva. Szívesen üdvözlettel maradtam őszinte híved, Farbakó István.

— **Színészek jönnek.** B. Polgár Béla jól szervezett színtársulata városunkba érkezik és csütörtökön megkezdí az előadásokat. Laptársaink a színtársulatról elismeréssel nyilatkoznak.

— **A Hires Steingrube nagyközösg** megfelelő hírnevének, a mikor a múlt csütörtökön este a szépen kisépirt falubeli koremszába bevonnult egy kis bál-d-ra — a bíró ur és a belső tanács engedelmeből. A mulatság (hiszen ott voltak a bakterek!) gyönyörű egyetértéssel folyt reggeli hét óráig, a mikor is utóljára keringelt körbe a bokor-üveg víganó, s utóljára csendült össze, a nyalka legények sarkantyujai. Hát nincs szebb vigalom a magyar emberenél! — Egyet sajnálunk az egész dologban: t. i. hogy elhunyt. De reméljük, hogy a jóvendőbeli steingrubeni nemzedék is megemlékszik az elődök derék szokásáról, s csinál ehhez hasonló kedélyes estét a maga mulattására, a hémegye gyönyörűségére. Nemi nemű bővebb felvilágosításra felkértük a nemes Nagyközösg íródeákját, a ki azonban még nem éri magát elég világosnak a bál után két napra, s csak jóvá számunkban fog egyről is másról is kellő hírt adni. Addig törelemért folyamodunk!

— **Rendőri hír.** *Mészégyes.* Folyó hó ötödikén tüzet jelzett a leányvári toronyór a Nyilray-féle major felé. Csányi Ottó tűzoltó alparancsnok s Kuli István rendőrfőkapitány jár tüzoltóval kiszállott a helyszínére, hol a Lupták major mellett a száraz pázsit égett. A tűz minden oltás nélkül hamar kialudt. A rendőrség nyomozza a gyújtósítást.

— **A kereskedő ifjak bálja** szombaton fényesen sikerült, bárha nem is volt zsuffol. A terem díszítése szokatlannul szép és izéles volt. A négyeseket mintegy 50 pár tánczolta s a kedélyes táncmulatság reggel hét óráig tartott.

— **A Pachetárón létesült új sétaterre** *Tuschl Gusztáv* czukrász ajánlat adott be; ajánlatát a tanács elfogadta s a szerződést meg is kötötte. Tuschl a ténre 4 vaspadot kötelek kihelyezni a közösgig használatára s ezen kívül helyreállítatja a kioszkot is, melyben feljogosítatott a czukrász üzletbe tartozó élvezeti czikkéket az üditő italokat árusítani.

— **Alkotmányos élet a városházán.** Szombaton választottak a nyugdíjgöszült városi tisztviselőket. A tanácssteremben folytak a kedélyes korteskedések, hogy ki legyen a választott, csakhamar öszszeverődött egy abc és libelaris és krolikalís párt (Allman, Bernhard, Csányi liberálisok, Acs, Bachraty, Cziczka, klerikalísok) s egyik sem akarta hagyni a maga jelöltjét, végre aztán az abc. eleje maga ugrott ki s bevonta maga helyett Aczél Jánost. De hogy tisztábban szöjünk, arról volt szó, hogy a nyugdíjgöszült sába a nyugdíjgöszült városi alkalmazottak egy rendes és egy póttagot válasszanak, *Krausz Kálmán* rendes tagul egyhangulag választották meg, de a póttagválasztásnál két párt támogatta a maga jelöltjét, az egyik, Allman Imre v. levéltárost óhajította (ó t. i. nem égett oda) a másik Aczél Jánost, hogy egy tanító is legyen a bizottságban. Allman Imre azonban a kedélyes éltetéséből és abucgólások-kivétel a váó indokot s megválasztatása után lemondott, úgy hát póttag mégis csak Aczél János igazgató-tanító lett.

— **Sajtóhiba.** Múlt számunkban a „Nyilatkozat” című közleménybe értelemzavar sajtóhiba csuszolt be: a vasuti és posta alkalmazottaknak mégis csak két év alatt kellene megtanulniok magyarul! ez sokan úgy magyarázták, mintha a mi posta hivatalunkban is jó lenne a vezetőknek utánna néznie, hogy a tisztjei magyarul megtanuljanak. Kijelentjük, hogy mi egyszerűen csak Baross erélyes eljárására óhajottunk hivatkozni, a szedő hibája, hogy „kelle” helyett „kellene”-t szedett s a mi hibánk, hogy azt a maga idejében nem vettük észre, azért hát most korrigáljuk.

— **Hirdetmény.** A m. kir. honvédelmi miniszter úr ó nyomtöltségének f. é. február hó 11-én kelt 840. eln. sz. rendelete szerint Ó. cs. és kir. Apostoli Felsöge 50 éves uralkodásának legmagasabb emlékműve alkalmából egy emlékművet szándékozik alapítani, mely emlékműre az öszes állományosportok és rendfőkötök (rangosítályok) mindazon személyeinek adományoztatnék, kik 1848. évi december 2-tól bezárólag 1898. évi december 2-ig terjedő időben a cs. és kir. közös lapdreszreben, a hadt. geresznelnél, testőrségnél, a m. kir. és cs. kir. honvédségnél vagy esendőrségnél ténylegesen szolgáltak. Felhívom tehát ezen törvényhatóság területén tartózkodó, a hadsereg, honvédség, vagy nepfelkés kötelekebe már nem tartozó, volt havi díjasokat, valamint a hadi érem viselőjére jögsított legénységet, kik a fenti 50 év alatt ténylegesen szolgáltak, hogy katonai viszonyukra vonatkozó okmányaikkal f. évi márczius hó 20-ig hivatalomnál okvetlenül jelentkezzenek. Selmece-Bánya, 1898. évi február hó 26-án. *Krausz Kálmán*, rendőrfőkapitány.

HIRDETÉSEK.

FELVESZÜNK

bármily állás egyéneket, mindenképp sorjegyeknek részletfizetés mellett átadásra. Legkedvezőbb jutalekefeltételek.

Az első magyar iparbank váltóüzlete

Buda-pest
IV. Deák Főutca 5. szfm.

Hirdetmény.

Az ipolyági kir. törvényszék 465/cs. 98. sz. végzéssel vagonbuktolt Stössel Sándor rőfös-, díval- és rövidáru üzletében levő 1301 ft 65 kra becsült áruknek az üzlet folytatása mellett való értékesítését, kedvező ajánlat esetén azoknak szabad kézből való eladását engedélyezte.

Ertesítem ennekfolyva az érdeklődőket, hogy ajánlataikat írásban vagy szóval bármikor az üzlet megnyitása után is nálam megtehetik.

A becsár 90%-án alóli ajánlatokat figyelembe nem veszek.

Bánatpénz letéte nem szükséges.

Az ajánlat elfogadása esetén a vételár készpénzben azonnal lehetséző.

A jogügylet a csödtömege csak a kir. törvényszék jóváhagyása eselleg a csóvadalsztmány határozatát után kötelező, vevőre azonban az írásba foglalás után azonnal.

A jogügylet jóvá nem hagyása esetén vevő fizetelt pénzét kamat nélkül az értesítés vétele után azonnal visszakapja.

A bolthéviség június 30-ig a csödtömegetől, továbbá a tulajdonostól kibérlehető.

Selmece-Bánya, 1898. márczius 3-án.

Dr. Wagner László,
üggyé, csödtömegegondnok.

Szomorú — de igaz,
 hogy öltözkeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint **egészségünkre.** Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy dagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség,** mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség külforrása a gyomor rendellen működése, amit — idejekorán használva — Egger kellemes ízű **Sodapasztyillája** csakhamar beszűntet (1 doboz ára 30 kr). A tüdő-, torok- és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztyillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal. (1 doboz 50 kr és 1 frt, próbadozoz 25 kr.) Minden gyógyszerüzletben kaphatók. Főraktár: **Nádor-gyógyszertár**

Dr. Egger Leó és Egger J.
 13—30 Budapest, Váci-körút 21. (441)

A KI GYAKORLATI EMBER,

az öltözetnek, felöltőnek, egyenruhának s általában véve mindennemű ruhának

gyapjuszövetet

vásárol, mely tartós, hamisítatlan színű és hordásnál kímélhető.

E szöveteket a legkisebb métermértékben is gyári áron szállítja magánemberek számára is

Schwarz Mór

(Zwittau Morvaország.)
 főnök-, posztó- és gyapjuszövet raktára.

Ujdonságok urak számára.
 tavaszi, nyári öltözetek, kaugarn-, cheviot-, loden- és egyenruha szövetek a legfinomabb minőségben, a legújutányosabb áron kaphatók. A szállítás utánvét mellett eszközöltetik. A meg nem felelő áruk visszavételnek. Meg nem rendelés esetén a minták visszaköveteltetnek.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszerész, az antirheumatikus és antiarthritikus vértisztító tea feltalálójának.

Nem lépnek a nyilvánosság terére, ha nem tartanám elsőrendű kötelességemnek Wilhelm neunkircheni gyógyszerész urnak legfőbb közönetemet nyilvánítani azon szolgálatért, hogy vértisztító theája által fájdalmas köszvénybántalmaim megszűntek és hogy felhívjam a borzasztó betegségben szenvedők figyelmét ezen vértisztító theára. Nem vagyok képes híven leírni azokat a borzasztó fájdalmakat, melyeket köszvény-bajom 3 éven keresztül minden időváltozásnál okozott: nem tudtam csekkől szabadulni, bárha számtalan gyógyszer és kénese fürdőkét használtam. Almatlanul töltöttem éjjeleimet, elvágyam hova jobban elhagyott, szemem világa elhomályosult és testi erőm erősen hanyatlott. Négy hétig használtam csak a Wilhelm vértisztító theáját és nemcsak hogy egészen megszűntek fájdalmam, de bárha már 6 hét óta nem használom többé a theát, testi erőm és egészségi állapotom javult. Erős a meggyőződésem, hogy bárki is, ki czuzos és köszvényes bántalmaiban ezen theához folyamodik, állani fogja annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat.

A legkiválóbb tiszteltelt
Butschin-Streitfeld grófnó,
 (432) alezredes neje.

Wilhelm vértisztító theája
 Selmezbányán 4—10
 Sztankay F. gyógyszerüzletében kapható.

Köhögése megszűnik
 ha a hírneves
Kaiser
mell-bonbonokat
 használja:
köhögés, rekedtség, katarhus és elnyálkásodás ellen.

Biztos hatást
 gyakorolnak az elismert és ragyabecstült
Kaiser
Pfeffermünz-Caramellák
 étvágyhiány, gyomor bajok rossz és elromlott gyomornál.
Egy csomag ára 20 kr.
 Kapható Selmezbányán:
Markus Zs. ezukraszatában
 (Deák Ferencz-utca 7/1.)

Vetés ideje: Augustus és szeptember.
 Ültetés távolsága: 5—20 cm.
 Talaj minősége: trágyázott.
Mauthner-féle magvak.
 Aussaetzzeit: April und September.
 Pflanzweite: 5—20 Cm.
 Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle hírneves konyhakerti- és virágmagvak
 zárt és hatóságilag védett csomagokban, törvényesen bejegyzett
 ●●● medve-védjeggyel ●●●
 valamennyi nagyobb fűszer- és vaskereskedésben kaphatók.
 A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja

Százezrei a családoknak iszszak előszeretettel naponta a

Eljen! eljen!

Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét.

Mentes a babkőgőnek egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle maláta-kávé az, mely annak illatát és kedvelt ízt magában foglalja. A Kathreiner-féle maláta-kávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felfedték és gyomorközeletről egyre gyarant hasznosnak bizonyult. Legkülönböbb pótléka a hőkővénak, valamint ajánlára legmélőbb vegyületek is annak. Tokinitteltől az egészségre és takarékoságra, a valódi Kathreinernek többet egy háztartásból sem szabad hiányoznia. **Évász az értéktelen utánzatoktól.**